

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-І» кафедрасы	044-72/11 (98)
Өндірістік практика бойынша жұмыс оқу бағдарламасы	8 беттің 1 беті

**«Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ жанындағы
медицина колледжі**

ӨНДІРІСТІК ПРАКТИКА БОЙЫНША ОҚУ ЖҰМЫС БАҒДАРЛАМАСЫ

Пәні: «Қарт адамдар мен егде жастағы адамдарға мейіргерлік күтім»
 Мамандығы : 09130100 «Мейіргер ісі»
 Біліктілігі: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің колданбалы бакалавры»
 Курс: 2
 Семестр: 3
 Бақылау түрі: д/сынақ
 Барлық сағат: кредит көлемі/ KZ: 72

Шымкент, 2023 ж.

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		
Өндірістік практика бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		044-72/11 (98) 8 беттің 2 беті

Өндірістік практика бойынша жұмыс оқу бағдарламасын «Қарт адамдар мен егде жастағы адамдарға мейірбикелік күтім» пәні бойынша оқытушы Хайдаркулова Г.А. құрастырды.

Тіркеу нөмірі № 98

Мамандығы: 09130100 «Мейіргер ісі»

Біліктілігі: 5AB09130101 «Мейіргер ісінің қолданбалы бакалавры»

Оқытушы: Хайдаркулова Гулноза Ахматжановна

Жұмыс оқу бағдарламасы «Мейіргер ісі-1» кафедрасы мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 2 " 01 " 09 2023 ж.

Кафедрасының меңгерушісі: Б.Д. Серикова

Жұмыс оқу бағдарламасы ПЦК мәжілісінде қаралды.

Хаттама № 1 " 04 " 09 2023 ж.

ПЦК төрайымы: _____ И.О. Темир

Әдістемелік кеңес мәжілісінде бекітілді.

№ 2 Хаттама " 15 " 09 2023 ж.

Әдістемелік кеңес төрайымы: Г.О. Мамбеталиева

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		044-72/11 (98)
Өндірістік практика бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		8 беттің 3 беті

1. Түсіндірме хат.

Қазіргі таңда халықтың арасында егде жастағылар мен қарттардың саны күрт өсуі байқалады. Медициналық көмекті 60 және одан жоғары жастағылар көбірек қажет етеді. Сондықтан квалификацияланған гериатриялық көмектің көлемін арттыру керек. Бұл жағдайда гериатрия бойынша медицина қызметкерлерін дайындау мен оқыту өзекті мәселе болып табылады. «Геронтология және гериатрия» жас ерекшелігі физиологиясын, қартаю заңдылықтарын, егде және қарттық кезеңдегі ауруларды зерттейтін ғылым.

Оның қалыптасуы, дамуы, диагностикасы, емі, қарттарға әлеуметтік-медициналық көмекті ескерту мен ұйымдастыру. Геронтологияның негізгі міндеттерінің бірі – егде және қарт адамдардың өмірін сапасын жақсарту және ұзартуды қадағалау, ерте қартаюдың алдын алу.

2. Тәжірибенің мақсаты:

- Пациенттерде егде және қарттық шақта туындайтын мәселелерді өз бетінше шешу үшін геронтология мен гериатрияда мейіргер процессін жоспарлау, іске асыру, ұйымдастыру туралы білім қалыптастыру.
- Науқастың медициналық құжаттамасын жүргізу;
- Пациенттің медициналық құжаттамасын жүргізуді үйрету;
- Негізгі зертханалық және аспаптық зерттеу әдістерін үйрету;

3.Тәжірибенің міндеттері:

- Егде және кәрілік жастағы пациенттердің денсаулық жағдайын бағалау бойынша терең жүйелі білім қалыптастыру;
- Егде және кәрілік жастағы пациенттерге күтім көрсетудің теориялық және практикалық негіздерін үйрету;
- Стационарда және үйде қарт пациенттерге медициналық көмек көрсету принциптерін оқыту;
- Гериатрияның кәсіби этикасы мен деонтология принциптерін үйрету.

4. Оқытудың соңғы нәтижелері:

- Жасқа байланысты физиология, ерте қартаюдың әртүрлі аспектілері және оның алдын алу, мейірбекилік күтім және егде жастағы науқастарды оңалту ерекшеліктері туралы дәлелді ақпаратты сыни тұрғыдан бағалайды. КҚ-2
- Қарт адамдарға мейірбикелік күтімнің әртүрлі міндеттері мен мәселелерін шешуге шығармашылық көзқарасты жүзеге асырады. БҚ-4
- Егде жастағы адамдардың функционалдық қабілетті сақтау және белсенді өмірді ұзарту үшін оқыту мен нұсқауларға қажеттіліктерін бағалайды және тиімді оқыту мен нұсқауды жүзеге асыру үшін мейірбикелік шараларды таңдайды. КҚ-5

5. Пререквизит: Геронтологиялық мейіргер ісі.

6. Постреквизит: Онкологиялық бейіндегі пациенттерге мейіргерлік күтім.

7. «Қарт адамдар мен егде жастағы адамдарға мейіргерлік күтім» өндірістік практикасының тақырыптық жоспары.

№	Тақырыбы	Мазмұны	Сағат саны
1.	Гериатрияның негізгі ережелері. Қартаю теориясы.	Геронтология және гериатрия. Гериатриялық науқастарға жалпы көмек	7,2

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		044-72/11 (98)
Өндірістік практика бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		8 беттің 4 беті

		көрсету мен күтім жасауды үйрету. Гериатриялық мейірбике ісінің қазіргі замандағы аспектілері.	
2	Егде жастағы адамдарға күтім жасау бойынша дәлелді нұсқаулар.	Қазақстанда қарт адамдардың әлеуметтік-экономикалық жағдайлары мен қажеттіліктерін анықтау. Қарт адамдардың қауіпсіздік мәселесіне қатысты жағдайды бағалауы.	7,2
3.	Егде жастағы науқастың жағдайын бағалау.	Қарт адамдардың денсаулық жағдайларын бағалаулары мен көрсетіліп жатқан медициналық қызметтердің қолжетімділігі мен сапасын анықтау. Қарт адамдардың жалпы денсаулық жағдайын бағалау.	7,2
4.	Гериатриялық синдромдар.	Гериатриялық синдром туралы түсінік. Өмірге қауіпті гериатриялық синдромдар. Клиникалық көрінісі. Егде жастағы адамдарда депрессияның алдын-алу.	7,2
5.	Қарт адамдардың денсаулығы мен әл-ауқатын сақтауға отбасының қатысуы.	Қарт жастағы адамдар мен отбасылық егде жастағы адамдардың жалғызбасты қарттарға арналған мекемелерге деген көзқарастары мен олардың кіммен бірге тұруға ниеттері, балаларымен/туыстарымен.	7,2
6.	Қарттық жаста дәм, иіс сезу, түйсіну сезімінің өзгеруі.	Егде және қарт науқаста дәм, иіс сезу, түйсіну сезімінің жасқа байланысты өзгеруін дамуын терең жүйелі білім алуына ықпал жасау. Қарт жаста жасқа байланысты дәм, иіс сезу, түйсіну сезімінің бұзылыстарында реабилитациялық шараларды көрсетуді үйрету.	7,2
7.	Қарт адамдарға күтім жасаудағы әлеуметтік қызметкердің рөлі.	Қарт адамдардың әлеуметтік-экономикалық және еңбек статустары. Әлеуметтік қызмет жүйесін ұйымдастыруды бағалау.	7,2
8.	Егде жастағы науқастарды психологиялық оңалту.	Егде жастағы науқастарды психологиялық оңалту. Егде және кәрілік жастағы адамдарды оңалтудың кең спектрі.	7,2
9	Егде жастағы науқастардың тамақтану ерекшеліктері.	Тамақтану ерекшеліктеріндегі дағдыларды қолдану.	7,2
10	Қарт науқастарға үй жағдайындағы мейірбикелік күтім.	Қарт науқастарға үй жағдайындағы мейірбикелік күтім.	7,2
	Қорытынды		72

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		044-72/11 (98)
Өндірістік практика бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		8 беттің 5 беті

8 Тәжірибелік дағдыны игерудің нәтижесі.

№	Тәжірибелік дағдыны орындау тақырыптары	Сағат саны
1.	Егде және қарт жастағы жастағы тамақтану ерекшеліктерімен танысу.	2
2.	Егде және қарт жастағы асқорыту жүйелерінің қызметі бұзылуы кезінде мейіргерлік күтім ұйымдастыру.	3
3.	Егде және қарт жастағы зәр шығару жүйелерінің қызметі бұзылуы кезінде мейіргерлік күтім ұйымдастыру.	2
4.	Қарт науқастарға субъективті және объективті зерттеу әдістерін жүргізу.	2
5.	Артериалды қан қысымын өлшеу.	2
6.	Жүрек қан тамыр жүйесінің ауруларына шалдыққан егде және қарт жастағы науқастарды зерттеу әдістері.	3
7.	Егде және қарт жастағы эндокринді жүйесінің қызметі бұзылуы кезінде мейіргерлік күтім ұйымдастыру.	3
8.	Тірек-қимыл жүйесінің қызметі бұзылуы кезінде мейіргерлік күтім ұйымдастыру.	2
9.	Егде және қарт жастағы тыныс алу жүйесінің қызметі бұзылуы кезінде мейіргерлік күтім ұйымдастыру.	2
10.	Гериатрияда дәрі қабылдау ережелері.	2
11.	Егде және қарт жастағы науқастарға оңалту шараларын жүргізу.	2
12.	Кәрілік астения кезінде күтім жасау ерекшеліктері.	2

9. Емтиханға дайындық сұрақтары:

1. Қартаюдың теориясы мен тұжырымдамасы.
2. Қарттардағы мейіргерлік үрдіс ерекшелігі.
3. Ауыр халдегі қарт науқастарды төсекте тамақтандыру.
4. Гериатриялық тәжірибенің нозологиясы.
5. Гериатрия туралы жалпы түсінік.
6. Инсульт туралы түсінік.
7. Қарттарға күтім жасаудың дәлелді нұсқаулықтары.
8. Қартаюдың түрлері.
9. Ерте қартаюдың алдын алу іс-шаралары.
10. Геронтология термині туралы түсінік.
11. Қарттардағы аурудың жалпы клиникалық ағымы мен даму ерекшеліктері.
12. Қарттарда тәуліктік несеп мөлшері.
13. Қарт науқастың қауіпсіздігі, денсаулығын нығайту, күй-жағдайын бағалау.
14. Қарт науқастардағы орын ауыстыру техникасы.
15. Қарттардағы бронх демікпесінің ұстамасы кезіндегі мейіргерлік күтім.
16. Қарт науқастарға фармакотерапиялық ем жүргізу кезіндегі ерекшеліктер.
17. Қарт адамдарда кең тараған тері аурулары.
18. Қарт адамдардың жай-күйін кешенді гериатриялық бағалау.
19. Қарттардағы көрудің өзгеруі.
20. Қарттық жаста дәм, иіс сезу, түйсіну сезімінің өзгеруі.
21. Қарттардағы жүрек-қантамыр жүйесінің аурулары.
22. Қарттардағы тыныс алу жүйесінің ерекшеліктері.
23. Егде жастағы және қарт жастағы тамақтану ерекшеліктері.

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		
Өндірістік практика бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		044-72/11 (98) 8 беттің 6 беті

24. Егде және қарт адамдардың денсаулығын нығайту және аурулардың алдын алу іс-шаралары.
25. Қарттардағы жүрек-қантaмыр жүйесінің аурулары.
26. Қарт науқастардың асқорыту жүйесінің жас ерекшелігіне байланысты өзгеруі.
27. Қарт жастағы адамдардың рациональды тамақтануы.
28. Қартаю теориясы туралы түінік.
29. Қарт науқастарда эндокриндік жүйе ауруларының егде және қарт жасқа байланысты ерекшеліктері.
30. Альцгеймер ауруының клиникалық белгілері.
31. Қарт науқастардағы миокард инфарктісі кезіндегі мейіргерлік күтім.
32. Ерте қартаюдың алдын алу.
33. Қарттарға күтім жасау мен оңалту негіздері.
34. Деменция туралы түсінік.
35. Қарт науқастардың физиологиялық мәселелері.
36. Қарттардағы сүйек-буын жүйесінің аурулары кезіндегі мейіргерлік күтім.
37. Қарттардағы остеохондроздың клиникалық белгілері.
38. Қарт науқастардағы этика және деонтология.
39. Қарт адамдардың жай-күйін кешенді гериатриялық бағалау.
40. Қарт науқастардағы миокард инфарктісінің клиникалық белгісі.
41. Қалқанша безінің жасқа байланысты өзгеруі.
42. Артериялық қысым туралы түсінік.
43. Қарттардағы қант диабеті кезіндегі мейіргерлік күтім.
44. Қарт науқастардың күтім ерекшелігі.
45. Егде және қарт адамдардың денсаулығын нығайту және аурулардың алдын алу іс-шаралары.
46. Қарттардағы қант диабетінің клиникалық көрінісі, диагностикасы.
47. Қарт науқастардағы жүйке жүйесінің аурулары кезіндегі мейірбикелік күтім ерекшелігі.
48. Ауыр халдегі қарт науқастарды тамақтандыру.
49. Семіздік кезіндегі диеталық стол.
50. Куссмауль, Чейн-стокс, Биот тыныс алу түрлері.
51. Қарттардағы тыныс алу жүйесінің ерекшеліктері.
52. Қарттардағы гипертониялық криз кезіндегі мейіргерлік күтім.
53. Қарт науқастардағы жүйке жүйесі ауруларының клиникалық көрінісі.
54. Қарт науқастардағы инсульттің клиникалық көрінісі.
55. Қарт науқастардың физиологиялық мәселелері.
56. Қарт науқастардағы бронх демікпе ұстамасының клиникалық көрінісі.
57. Қарттардағы сүйек-буын жүйесінің аурулары кезіндегі мейіргерлік күтім.
58. Қарт науқастарға үй жағдайындағы мейіргерлік күтімді ұйымдасытру ерекшеліктері.
59. Қарт науқастардың инсульттен кейінгі мейірбикелік күтім ерекшеліктері.
60. Қарттарға күтім жасау мен оңалту негіздері.
61. Қарттардағы жасқа байланысты денедегі морфофункционалды өзгерістер.
62. Қарттардағы сүйек-буын жүйесі ауруларының клиникалық көрінісі
63. Қарттардағы жүйке жүйесінің аурулары кезіндегі мейіргерлік күтім.
64. Қартаю процессінің принциптері.
65. Қарт науқастардағы реабилитация негіздері.
66. Қарт науқастардың инсульттен кейінгі мейіргерлік күтім ерекшеліктері.

ONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		044-72/11 (98)
Өндірістік практика бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		8 беттің 7 беті

67. Қарттарда кең тараған тері аурулары.
68. Егде және қарт адамдардың денсаулығын нығайту және аурулардың алдын алу іс-шаралары.
69. Егде жастағы және қарт науқастарды күтуде медициналық этика және деонтологияның ережелері.
70. Қарттардағы жүрек-қантамыр жүйесінің аурулары, емі.
71. Қарттардағы артериалды гипертония, клиникалық ағымы.
72. Қарт науқастарға жалпы көмек көрсету мен күтім жасауды ұйымдастыру.
73. Эндокриндік жүйе ауруларының егде және қарт жасқа байланысты ерекшеліктері
74. Қарт адамдарда кең тараған тері аурулары кезіндегі мейіргерлік күтім.
75. Қарттардағы сүйек-буын жүйесінің аурулары.
76. Қарттардағы остеохондроз кезіндегі мейіргерлік күтім.
77. Атеросклероз туралы түсінік.
78. Альцгеймер ауруына шалдыққан науқастарға үй жағдайында күтім жасау
79. Қимыл-қозғалысы шектелген қарттарға үй жағдайында күтім жасау қағидалары
80. Қарттардағы тыныс алу жүйесінің аурулары, емі.
81. Зәрді Зимницкий әдісімен жинау.
82. Қарт науқастардағы тері қартаюының сыртқы белгілері.
83. Қарт науқасты Фаулер қалпына орналастыру.
84. Миокард инфарктісінің қарттардағы клиникалық ерекшеліктері.
85. Қарттардағы бронх демікпесінің ұстамасы кезіндегі алғашқы көмек.
86. Қарттардағы созылмалы бронхит ағымының клиникалық ерекшеліктері. Емі.
87. Асқорыту жүйесінің жас ерекшелігіне байланысты өзгеруі
88. Эндокриндік жүйе ауруларының егде және қарт жасқа байланысты ерекшеліктері.
89. Қарт науқастарда зәр шығару жүйесінің патологиясы.
90. Қарттарға күтім жасау мен оңалту негіздері.

Аттестация

Рейтинг шкаласы

Әріптік баға жүйесі	Сандық эквивлент	Баллдар (%-дық көрсеткіш)	Дәстүрлі жүйе бойынша бағалау
A	4,0	95-100	Өте жақсы
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	Жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	
C	2,0	65-69	Қанағаттанарлық
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D-	1,0	50-54	
FX	0,5	25-49	Қанағаттанарлықсыз
F	0	0-24	
Бағалау критерилері	Өте жақсы «А»: Студент сұрақтарға толығымен жауап берген жағдайда Жақсы «B+» - «C+»: Студент білімін орта қалыпта жауап берген		

ONTÜSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Мейіргер ісі-1» кафедрасы		044-72/11 (98)
Өндірістік практика бойынша жұмыс оқу бағдарламасы		8 беттің 8 беті

	жағдайда Қанағаттанарлық «С» - «D»: Студент сұрақтарға қанағаттанарлық жағдайда Қанағаттанарлықсыз «FX» - «F»: Студент сұрақтарға толық емес жауап берген жағдайда
--	--

10. Ұсынылатын әдебиеттер:

1. Морозова, Г. И. Медбикелік іс негіздері М. : ГЭОТАР – Медиа, 2014. – 256 бет.
2. Адилова, Л. М. Мейіргердің манипуляциялық әрекетінің алгоритмдері: оқу құралы = Алгоритмы сестринских манипуляций : учебное пособие. – М. : «Литтерра», 2016. – 248 бет.
3. Вац, Н. Мейірбике ісі негіздері (жеке әлеуметтік топтардың науқастарына мейірбикелік күтім) = Основы сестринского дела (сестринская помощь по уходу за отдельными социальными группами лиц) : оқу құралы / Н. Вац, Ә. Сабырханова, К. Қасенова. - ; Астана : Фолиант, 2011. – 280 бет. с. –
4. Мамандандырылған медбикелік күтімді ұйымдастыру: мед. колледждер мен училищелерге арналған оқу құралы. - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015.

10.1 Қосымша әдебиеттер:

1. Мухина, С. А. Практическое руководство к предмету «Основы сестринского дела». – М. : ГЭОТАР – Медиа, 2014. – 512 с. -
2. Нурманова, М. Ш. «Мейірбике ісі негіздері» пәні бойынша мейірбикелік технологиялар стандарттарының жинағы: жинақ / М. Ш. Нурманова, Ж. Т. Матакова, Ә. Т. Бейскулова ; Қарағанды : ЖК «Ақнұр», 2012. – 250 бет. с. -

10.2 Интернет-ресурс

1. Утепов, Д. П. Алғашқы медициналық-санитарлық көмекті басқаруды іске асыру [Электронный ресурс] : дис. ... магистр акад. дәрежесін алу / Д. П. Утепов. – Электрон. текстовые дан. (702Мб). – Шымкент : ОҚМФА, 2015. – 64бет с.